

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1986-1987

30 JUNI 1987

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten vastgesteld ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, en tot wijziging van :

- 1° het koninklijk besluit nr. 458 van 10 september 1986 tot vaststelling van de optellingscoëfficiënt voor sommige leerlingen in het secundair onderwijs;
- 2° de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving;
- 3° de wet van 27 juni 1930 waarbij de rechtspersoonlijkheid wordt verleend aan de wetenschappelijke en kunstinstellingen welke van het Ministerie van Kunsten en Wetenschappen afhangen

(Art. 9, 5°)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE HEER WILLEMSSENS

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Lallemand, voorzitter; J. A. Bosmans, Cerexhe, de dames Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, de heren Didden, Henrion, mevr. Herman-Michielsens, de heren Minet, Moureaux, Van In, Van Rompaey, Weckx en Willemsens, rapporteur.

2. Plaatsvervangers : de heren Friederichs, Gijs, J. Gillet, mevr. Rifflet-Knauer en de heer Van Nevel.

R. A 13936

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

591 (1986-1987) : N° 1 : Ontwerp van wet overgezonden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1986-1987

30 JUIN 1987

Projet de loi portant confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1er de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi, et modifiant :

- 1° l'arrêté royal n° 458 du 10 septembre 1986 fixant le coefficient de comptabilisation pour certains élèves dans l'enseignement secondaire;
- 2° la loi du 29 mai 1959 modifiant certaines dispositions de la législation de l'enseignement;
- 3° la loi du 27 juin 1930 accordant la personnalité civile aux établissements scientifiques et artistiques dépendant du Ministère des Sciences et des Arts

(Art. 9, 5°)

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR M. WILLEMSSENS

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs : MM. Lallemand, président; J. A. Bosmans, Cerexhe, Mmes Delruelle-Ghobert, De Pauw-Deveen, MM. Didden, Henrion, Mme Herman-Michielsens, MM. Minet, Moureaux, Van In, Van Rompaey, Weckx et Willemsens, rapporteur.

2. Membres suppléants : MM. Friederichs, Gijs, J. Gillet, Mme Rifflet-Knauer et M. Van Nevel.

R. A 13936

Voir :

Document du Sénat :

591 (1986-1987) : N° 1 : Projet de loi transmis par la Chambre des Représentants.

Bij wijze van inleiding, herinnert de vertegenwoordiger van de Minister van Justitie eraan dat het ontwerp van wet de bekrachtiging inhoudt van de koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van artikel 1 van de wet van 27 maart 1986 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning.

De bepaling die de Commissie voor de Justitie dient te onderzoeken betreft artikel 9, 5°, van het ontwerp.

Deze bepaling betreft de bekrachtiging van het koninklijk besluit nr. 535 van 31 maart 1987 tot wijziging van artikel 19, 4ter, van de hypotheekwet van 16 december 1851 en van artikel 23, § 1, en artikel 24 van Boek II, Titel I, van het Wetboek van koophandel.

Dit koninklijk besluit vindt zijn grondslag in artikel 1, 3°, van de wet van 27 maart 1986, tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, met name alle nuttige maatregelen te nemen ten einde de reglementering, de financiering, de organisatie, de werking en de controle van de verschillende stelsels en sectoren van de sociale zekerheid aan te passen of te wijzigen, erover wakend dat, wat de vervangingsinkomens en andere sociale vergoedingen betreft, de koopkracht van de minstbegoeden integraal beveiligd wordt en zonder afbreuk te doen aan de fundamentele beginselen en doelstellingen van de sociale zekerheid, gebaseerd op de verzekering en de solidariteit.

Het betreffende besluit, dat van technische aard is, heeft tot doel de wetgeving inzake het algemeen voorrecht en het scheepsvoorrecht aan te passen, om de schuldvorderingen van de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden onder Belgische vlag (H.V.K.) welke als opdracht heeft de sociale bijdragen te innen ten laste van de reders, in het kader van de besluitwet van 7 februari 1945 houdende de maatschappelijke veiligheid voor zeelieden ter koopvaardij in bepaalde omstandigheden effectief te kunnen realiseren.

Een wijziging van de hypotheekwet van 1851 is vereist opdat de schuldvorderingen van de H.V.K. inzake bijdragen hetzelfde bevoorrecht karakter zouden hebben als de andere sociale zekerheidsinstellingen met betrekking tot alle roerende goederen van de schuldenaar (artikel 19, 4ter).

De invoering in het sociaal zekerheidssysteem van de koopvaardij van een specifiek voorrecht op het schip is volstrekt noodzakelijk : in de meerderheid van de gevallen beperkt het actief van de reder — schuldenaar van de sociale bijdragen — zich uitsluitend tot het schip.

Ingevolge het ontbreken van het maritiem voorrecht heeft de sociaalrechtelijke instelling de laatste tijd aanzienlijke verliezen geleden (faillissementen, vereffeningen van rederijvennootschappen, transacties van schepen, uitvlagging...).

De vereiste dat de wetgever het specifiek scheepsvoorrecht dient in te stellen, is conform de visie van het Hof van casatie. (Arrest van 13 november 1970, R.W. 1970-1971, K. 1234.)

En guise d'introduction, le représentant du Ministre de la Justice rappelle que le projet de loi à l'examen porte confirmation des arrêtés royaux pris en exécution de l'article 1er de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi.

La disposition que la Commission de la Justice doit examiner figure à l'article 9, 5°, du projet.

Cette disposition a trait à la confirmation de l'arrêté royal n° 535 du 31 mars 1987 modifiant l'article 19, 4ter, de la loi hypothécaire du 16 décembre 1851 et l'article 23, § 1er, et l'article 24 du Livre II, Titre Ier, du Code de commerce.

L'article 1er, 3°, de la loi du 27 mars 1986 attribuant certains pouvoirs spéciaux au Roi constitue le fondement de cet arrêté royal, à savoir : prendre toutes les mesures utiles afin d'adapter ou de modifier la réglementation, le financement, l'organisation, le fonctionnement et le contrôle des différents régimes et secteurs de sécurité sociale en veillant, en ce qui concerne les revenus de remplacement et autres allocations sociales, à sauvegarder intégralement le pouvoir d'achat des personnes les moins favorisées et sans porter atteinte aux principes et objectifs fondamentaux de la sécurité sociale, fondés sur l'assurance et la solidarité.

L'objectif de l'arrêté en question, d'ordre technique, est d'adapter la législation sur le privilège général et le privilège maritime afin de pouvoir réaliser effectivement dans certaines circonstances les créances de la Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins naviguant sous pavillon belge (C.S.P.), qui a pour tâche de percevoir auprès des armateurs les cotisations sociales dans le cadre de l'arrêté-loi du 7 février 1945 concernant la sécurité sociale des marins de la marine marchande.

Une modification de la loi hypothécaire de 1851 est requise afin qu'en matière de cotisations sociales les créances de la C.S.P. aient le même caractère privilégié que celles des autres établissements de sécurité sociale (article 19, 4ter).

Il est absolument indispensable d'insérer dans le système de sécurité sociale de la marine marchande un privilège spécifique sur le navire : dans la majorité des cas, l'actif de l'armateur — débiteur de cotisations de sécurité sociale — se limite exclusivement au navire.

Pour l'établissement de droit social, l'absence d'un privilège maritime a été la cause de pertes considérables ces derniers temps (faillites, liquidations de sociétés d'armateurs, transactions de navires, transfert sous un autre pavillon...).

L'exigence selon laquelle le législateur doit instaurer le privilège maritime spécifique est conforme aux vues de la Cour de cassation. (Arrêt du 13 novembre 1970, R.W. 1970-1971, K. 1234.)

Het ontwerp-koninklijk besluit werd onderworpen aan het advies van de Raad van State; met de opmerkingen werd in de definitieve tekst rekening gehouden.

Een lid stelt zich vragen hoe het komt dat dit koninklijk besluit voor onderzoek aan de Commissie voor de Justice werd overgemaakt. Hij is van oordeel dat, naar de materie, dit koninklijk besluit eerder zou moeten behandeld worden door de Commissie voor Sociale Zaken en/of de Commissie voor de Infrastructuur.

De behandelde materie houdt inderdaad verband met de manifeste bedoeling van de in ons land gevestigde reders te weigeren nog langer personeel op de lange omvaart tewerk te stellen op basis van onze sociale wetgeving.

Het onderzoek van dit koninklijk besluit veronderstelt bijgevolg een debat over het algemeen maritiem beleid.

Het lid stelt dan ook voor het verzoek om bekrachtiging te laten verzenden naar de in die materie bevoegde Commissie en de Commissie voor de Justitie enkel een advies te laten uitbrengen.

Hierop wordt geantwoord dat het betreffende koninklijk besluit een wetgeving wijzigt die normaal tot de bevoegdheid van de Commissie voor de Justitie behoort.

Het voorstel van het lid wordt verworpen met 9 tegen 3 stemmen, bij 1 onthouding.

Wat de grond van de zaak zelf betreft, is hetzelfde lid van oordeel dat de sociale zekerheid van de zeevarenden een benadering inhoudt die het maritiem beleid van ons land niet bevoordelt. Heel wat landen, waaronder vooraanstaande zeevarende landen hebben er in toegestemd om hun schepen onder vreemde vlag te laten varen.

Tot op dit ogenblik is ons land hiermee nooit geconfronteerd geworden, vooreerst wegens de soepelheid van de regeling van de sociale zekerheid in deze sector en vervolgens wegens het feit dat de exploitatie van de rederij voor een overwegend deel een monopolie uitmaakt.

Sinds ongeveer een zestal maanden wordt evenwel een houding aangenomen die dezelfde is als deze die door andere zeevarende landen wordt toegepast. Hieruit vloeit voort dat het voeren van de vlag verandert met het gevolg dat de sociale toestand van de zeevarenden eveneens grondige wijzigingen ondergaat en zulks omwille van economische concurrentiële redenen.

De wijze waarop het loon en de lig- en opzegvergoedingen worden vastgesteld, geschiedt blijkbaar volgens de regels van de vrije markt.

Indien deze toestand zich doorzet, zal men uiteindelijk voor het varende personeel evolueren naar een vorm van pseudo-zelfstandig statuut voor de gekwalificeerden en een niet-beschermd statuut voor de niet-gekwalificeerden.

Het is duidelijk dat deze evolutie een onrechtstreekse invloed op ons maritiem beleid heeft.

Le projet d'arrêté royal a été soumis à l'avis du Conseil d'Etat; il a été tenu compte des observations de ce dernier dans le texte définitif.

Un membre se demande comment il se fait que cet arrêté royal ait été transmis pour examen à la Commission de la Justice. Il considère qu'en égard à la matière traitée, cet arrêté royal devrait plutôt être examiné par la Commission des Affaires sociales et/ou la Commission de l'Infrastructure.

En effet, la matière traitée concerne l'intention manifeste des armateurs établis dans notre pays de refuser d'encore occuper du personnel au long cours sur la base de notre législation sociale.

L'examen de cet arrêté royal suppose donc un débat sur la politique maritime générale.

Dès lors, l'intervenant propose d'envoyer la demande de confirmation à la commission compétente pour cette matière et de charger la Commission de la Justice uniquement d'émettre un avis.

Il lui est répondu que l'arrêté royal en question modifie une législation qui relève normalement de la compétence de la Commission de la Justice.

La proposition du membre est rejetée par 9 voix contre 3 et 1 abstention.

En ce qui concerne le fond de l'affaire, le même intervenant estime que la sécurité sociale des marins comporte une approche qui ne favorise pas notre politique maritime. De nombreux pays, parmi lesquels certains occupent une place de premier plan dans le domaine maritime, ont autorisé leurs navires à naviguer sous pavillon étranger.

Jusqu'ici, notre pays n'a jamais été confronté à cette situation, en raison d'abord de la souplesse du régime de sécurité sociale dans ce secteur et, ensuite, du fait que l'exploitation de l'armement constitue pour la plus grande partie un monopole.

Cependant, depuis six mois environ, est adoptée une attitude analogue à celle d'autres nations maritimes. Il en résulte que le pavillon change, avec la conséquence que le statut social des marins subit de profondes modifications, et ce pour des raisons de concurrence économique.

La rémunération et les indemnités d'estarie et de congé sont manifestement fixées selon les règles de la libre concurrence.

Si cette situation se maintient, on évoluera finalement, pour le personnel navigant, vers une forme de statut pseudo-indépendant pour le personnel qualifié et de statut non protégé pour le personnel non qualifié.

Il est clair que cette évolution a une influence indirecte sur notre politique maritime.

De vraag moet dan ook worden gesteld of de maatregelen die worden voorgesteld op deze toestand geen invloed hebben.

De vertegenwoordiger van de Minister van Justitie merkt op dat het koninklijk besluit het sociaal zekerheidssysteem niet wijzigt maar enkel, en in overeenstemming met het protocol van de Internationale Conventie van 10 april 1926 op de maritieme voorrechten en hypotheke, aan de publiekrechtelijke verzekeringsinstellingen de mogelijkheid biedt, zo zulks nodig is, de schuldvorderingen te recupereren t.a.v. de rederijen.

Het ontbreken van een maritiem voorrecht is tot nu toe de oorzaak geweest van aanzienlijke verliezen voor bedoelde Kas die op hun beurt het gevolg waren van faillissementen en vereffeningen van rederij-vennootschappen, van transacties en uitvlagging om op die manier te ontsnappen aan de schuldvorderingen.

De leemte ter zake werd trouwens aangetoond door een arrest van het Hof van cassatie van 13 november 1970.

Bovenvermelde Internationale Conventie voorziet uitdrukkelijk in de mogelijkheid om bedoeld voorrecht te vestigen.

Tenslotte wordt het 5° van artikel 9 van het ontwerp van wet aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 4 onthoudingen.

Het verslag wordt goedgekeurd met eenparigheid van de 15 aanwezige leden.

De Rapporteur,
L. WILLEMSSENS.

De Voorzitter,
R. LALLEMAND.

Il y a donc lieu de se demander si les mesures proposées n'auront pas d'influence sur cette situation.

Le représentant du Ministre de la Justice fait remarquer que l'arrêté royal ne modifie pas le système de sécurité sociale, mais se borne, conformément au protocole de la Convention internationale du 10 avril 1926 sur les privilèges et hypothèques maritimes, à offrir aux établissements d'assurances de droit public la possibilité, si cela s'avère nécessaire, de récupérer les créances sur les sociétés d'armateurs.

L'absence de privilège maritime a été jusqu'ici la cause de pertes considérables pour la Caisse en question, lesquelles étaient à leur tour la conséquence de faillites et de liquidations de sociétés d'armateurs, de transactions de navires et de transferts sous un autre pavillon dans le but de se soustraire aux créances.

La carence en la matière a d'ailleurs été mise en évidence par un arrêt de la Cour de cassation du 13 novembre 1970.

La Convention internationale précitée prévoit expressément la possibilité d'établir pareil privilège.

Le 5° de l'article 9 du projet de loi est finalement adopté par 10 voix contre 1 et 4 abstentions.

Le présent rapport a été approuvé à l'unanimité des 15 membres présents.

Le Rapporteur,
L. WILLEMSSENS.

Le Président,
R. LALLEMAND.